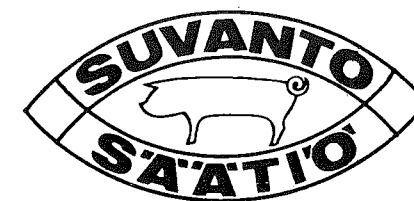

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 2 1994
HUHTIKUU

Sakkolan Haidermaassa, Katri Koirasen pihassa kesällä 1938 tai -39. Oikealta Annikki Naskali, Kalevi Lankinen, Kaija Lankinen (nyk. Rolig), Terttu Koiranen, (nyk. Pappinen), edessä Raija Lankinen.

TOIMITUKSEN TUOLI

Kevät käsillä

Kevät on taas käsillä, talven selkä taittunut. Ja maata luotsaa uusi karjalaisjuurinen presidentti — tarkka lukija löytää Martti Ahtisaaren mukana yhdessä tämänkin lehden ju-tuista.

Toimitus kiittää uskollisia kirjoit-tajia ja valokuvien lähettäjiä.

On myös aika suunnitella tulevaa kesää ja kotiseutumatkkoja, joita on taas tarjolla.

Karjalaisuus kiehtoo, samoin Sak-kola sen mukana.

Kirjoittamisiin! — mrt

Virvon varvon

*Virvon varvon viitasella
pajun oksan varpasella.
Virvottelen virkeyttä
terveyttä toivottelen.
Ilo olkoon rinnassasi
matkaa maista matkatessa,
taittaessasi elämän taivalta.
Lahjat runsaat Luoja suokoon
iloksesi onneksesi.*

Taimi Finni

SAKKOLAN JUHLAT 1994 LEMPÄÄLÄSSÄ

Kaksipäiväiset pitäjäjuhlat vietetään 6.—7. 8. 94.

TERVETULOA iloisein juhliin LEMPÄÄLÄÄN!

Lempäälän Karjalaiset ja Haparaisten nuorisoseura

SAKKOLAN KIVINIEMEEN

teemme taas
matkan
Erkki Ahosen
kyydillä
30. 6. — 3. 7. 94.
torstaista
sunnuntaihin.

Majoitus
Kiviniemen
motellissa
puoliroidolla.
Matkan
hinta
930 mk

Ilmoittautumiset
huhtikuun
loppuun
mennessä
Esteri Loposelle
Lempäälään puh.
931-375 0457

Vastuullinen
matkan-
järjestäjä
Matka-
Maailma,
Tampere

Lähdetään Sakkolaan

Allekirjoittanut järjestää linja-
automatkan Kiviniemeen 10.—
13. 6. 1994. Tämän matkan aika-
na on mahdollisuus käydä Kone-
vitsan luostarilla. Tervetuloa mu-
kaan!

Esko Kallonen
37560 Kulju Puh. (931) 676 603

Sakkola — Kiviniemi

15.—18. 7. 1994 4 päivää

Lähtö Orivedeltä—Vammalasta
Hinta 890:—

Sisältää: kuljetukset
majoituksen
puolihoito
viisuminhankinta
oppaan palvelut
arvonlisäveron
kotikyläkäynnit mahd.
mukaan
Äyräpään taistelupaikat
Metsäpirtissä, Raudussa,
Käkisalmissa
Ennakko 200:— 30. 4.
1994 mennessä
Loppumaksu 690:—
kuukausi ennen lähtöä
Ilmoittautumiset
Matka-Vekka
Orivesi Hotellitalo
(931) 334 0044
tai Heimo Viskari
(931) 335 1296

Muistoja lapsuudesta

Kotiseutumatka Haitermaahan ke-
sällä 1991 herätti muistoja mieleen
minulle, niin kuin kaikille kotiseudul-
la käyneille. Sodan sytyessä olin
6-vuotias, joten ehkä jotkut muistot
ovat myös kuultuja, mutta toiset sel-
viä muistikuvia.

Katri-mummolassa Siprolanmäellä
vietin monia kesäisiä päiviä serkku-
jeni Lankisten lasten kanssa. Mum-
molassa sijaitsi Haitermaan puhelin-
keskus, jota mummoni ja tädit Toini
ja Rauha (Rapi) hoitivat muiden töi-
den ohessa. Montakaan tilaajaa ei
varmaan silloin ollut. Minäkin olin
toiminut ”tuuraajana”, kun ei mui-
ta sattunut olemaan paikalla. Olin
huutanut luuriin: ”Ei tääl oo kettää,
ne on navetal”. Lieneekö ollut enne
tulevaan ammattiin, 35 vuotta tele-
virkailijana.

Mummolan sali oli yleensä lapsil-
ta kiellettyä aluetta, mutta joskus sin-
ne päästiin kuuntelemaan, kun Rapi
soitti urkuharmoonia. Erikoisesti on
mieleen jäänyt kappale ”Lumihiuta-
leita hiljalleen, sataa maahan lumi-
valkoiseen”, taisi olla sen ajan suo-
sittu iskelmä. Salin ilmapiiri oli muu-
tenkin kovin juhmallinen, palmuineen
ja viileine ilmoineen.

Yksi muisto hiihtokilpailuista, jo-
ta aikuiset kuuntelivat radiosta: Kil-
pailun voitti mies nimeltä Eino Ol-
kinuora. Kun minulta kysyttiin voit-
tajaa, olin vastannut Eino oli NUO-
RA, tutumpi nimi minulle. Itse radi-
osta en muista millainen se oli, har-
vinainen varmaan vielä koko kyläs-
sä. Ainakaan meillä kotona ei sellais-
ta ollut. Muistini mukaan mummo-
lassa näin myös ensimmäisen gramo-
foonin, veivattavaa mallia.

Lauantaipäivät mummolassa
tuoksuineen ovat vieläkin nenässä.
Kakkarat ja piirakat paistettu, ja ah-
keltainen ihanuus, sokeri-kakku, jo-
ta mummo meille lapsille antoi, oli-
pa se herkkua. Herkuista tulee myös

mieleen, kuinka me lapset kävimme
”tosii Annikin” kanssa heidän mai-
tohuoneeseen viilentymään vietyjä
pikkuleipätaikinoita maistelemassa.
Kiellettyä varmaan, mutta makeaa.

Raija oli meistä serkuksista nuo-
rin, ja häntä me isommat joskus
”nyösimme” ts. vähän syrjimme.
Joihinkin leikkeihin häntä ei kelpu-
tettu ja silloin sanottiin: ”Menepäs
pyytämään mummolta rinkeleitä” ja
kun hän meni, silloin sakki häipyi.

Ehkä kesällä -38 tai -39 joku aiku-
nen oli ottanut harakan pesästä nel-
jä poikasta meille elätiksi. Ne olivat
meille mukavia hoivattavia ja niistä
oikein valokuvakin otettiin. Annik-
ki ja Kalevi uskalsivat ottaa ne oikein
käteän valokuvaan, me Kaijan kans-
sa pidimme niitä naru-jalasta maas-
sa, ja Raija suu mutrussa jäi taas il-
man. Pienimmän kohtalo!

Toisessa mummolassa Alamäellä
tietysti myös kävin, mutta ehkä vä-
hän harvemmin koska se oli kauem-
pana, ainakaan en sinne yksin saa-
nut juosta kipaista. Joulunajalta siel-
tä on mieleen jäänyt iso joulukuusi,
joka oli keskellä tuvan lattiaa, kiin-
nitettynä paikkaan, jossa oli muul-
loin kiinnitetty kankaan luontipuut.
Kankaan luontapuita oli mukava äi-
din kanssa pyörittää, vaikka haitta-
na siinä varmaan pieni apumies oli.

Äijä Mikko Naskali oli harras kris-
titty, joka piti mm. pyhäkoulua, jos-
sa minäkin joskus olin. Aamuin, il-

loin hän piti aina pienen kotihartau-
den, jolloin mummo Anni ja kaikki
kotona olevat, veisasivat virren ja äijä
luki hartauskirjasta luvun. Tätä hän
ei varmasti jättänyt tekemättä yhte-
näkkään päivänä liki 82-vuotiaaksi
elettyään. Äijä ei pitänyt, että häntä
olisi kutsuttu papaksi, vaan hänestä
äijä, vanha karjalainen nimitys oli
hyvä.

— Salomon enosta jäi myös mu-
kava muisto. Hän oli hyvin lapsiys-
tävällinen ja leikkisä. Joskus hän ra-
pisutteli karamellipussia taskussaan,
mutta ei heti antanut, kunnes en enää
malttanut odottaa, vaan menin kyl-
keen kyhnyttämään ja kysyin: ”Mi-
kä siellä taskussa oikein rapisee?” Ja
kyllähän niitä namuja sitten sai.

Elsa-täti oli jo kirkonkylässä
pankkineitinä ja toi minulle joskus
tuliaisiksi appelsiineja, jotka vielä sil-
loin oli harvinaista herkkua. Kerran
hän toivorikkaana kysyi: ”Oliko Si-
nulla minua ikävä”, minä lapsen re-
hellisyydellä vastasin: Ei minulla Si-
nua ikävä ollut, mutta appelsiineja”.
Alamäen mummolasta on jäänyt
myös mieleen makoisat omenat, joi-
ta siellä syksyllä sai.

Makoisia olivat omenat ja huolet-
tomia olivat lapsen päivät silloin
mummoloissa ja mukava niitä on
muistella nyt ja kertoilla omalle po-
jalle ja pojanpojalle.

Terttu Pappinen os. Koiranen

TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU

VUOSIA TÄYTTÄ- NEITÄ

60 VUOTTA täytti 10. 12. 1993 Pauli Ensio Karppanen Punkalaitumella. Vanhempien, Sylvi o.s. Selosen ja Sulo Matti Karppasen kotikylä Sakkolassa oli Röykkylä.

50 VUOTTA täytti 28. 12. 1993 Ilpo Uolevi Silvasti Punkalaitumella. Vanhemmat, Selma o.s. Pulakka ja Mikko Silvasti Lurasta.

85 VUOTTA täytti 9. 1. 1994 Ida Kallonen o.s. Naskali Punkalaitumella. Hänen kotikylänsä oli Lapinlahti.

50 VUOTTA täytti 18. 1. 1994 Jouko Tapio Nykänen Punkalaitumella. Vanhemmat Elsa o.s. Mikkola ja Väinö Nykänen. Isän kotikylä oli Lapinlahti.

60 VUOTTA täytti 9. 2. 1994 m.v. Valto Ukkonen Punkalaitumella. Hänen vanhempansa Amalia o.s. Leppänen ja Taavetti Ukkonen asuivat Riiskassa.

Aapro Kiiski 70 vuotta

Helmikuun 1. päivänä täytti liikkeenharjoittaja, eläkeläinen, Aapro Kiiski 70 vuotta Hankasalmen Niemisjärvellä. Tämä entinen kuusankoskelainen yrittäjä, joka muutamia vuosia sitten muutti Hankasalmelle omistamaansa taloon, joutui tällä uudella "kotiseudullaankin" lukuisen onnittelemisen kohteeksi. Kiiskiä kävivät onnittelemassa niin Hanka-

salmen kunnan, seurakunnan kuin monien muidenkin yhteisöjen edustajat, sillä hän on kotiutunut hyvin Keski-Suomeen.

Aapro Kiiski, kuten varmaan Kuusankoskellakin muistetaan, osallistui aikanaan lukuisen seurojen ja yhteisöiden toimintaan jopa ansiokkaasti. Maanpuolustusjärjestöt, nuorisoseurat, karjalaisseurat, kansalais- ja työväenopistot saivat hänestä pitkiksi ajoiksi aktiivisen jäsenen. Yleisön palvelijana ensiaputoiminnassa, varsinaisen ammattinsa, verhoilijan työssä ja nuorempana maanpuolustus-tehtävissä hän ansiokkaasti täytti paikkansa kansalaisena. Hänet tunnetaan temperamenttisenä, iloluonteisena, palvelunhaluisena ja valoisana kanssaihmisinä.

Aapro Kiiskin ansiot kansalaisena näkyvät myös hänen kunniakkaassa ansiomerkkien rivistössä juhlatakin rintapielessä. Terveystieteistä häiriöistä huolimatta Aapro Kiiski elää viihtyisässä kodissaan Hankasalmella osallistuen hiljaksen edelleen paikkakunnan rentoihin. — su

KOTISEUTUMATKAT SAKKOLAAN

10 hengen taksibussilla

- Majoitus Kiviniemessä
- Kiertoajelut
- Eräretket
- Kalastusretket

Vastuullinen matkanjärjestäjä: Matka Maailma

TAKSI MARKKU NUORA

Myllytie 58, 37370 Narva
Puh. 931-373 7221 • Autopuh. 949-331192

Tarkennus Äiti-Karjala muistomerkin nimistä

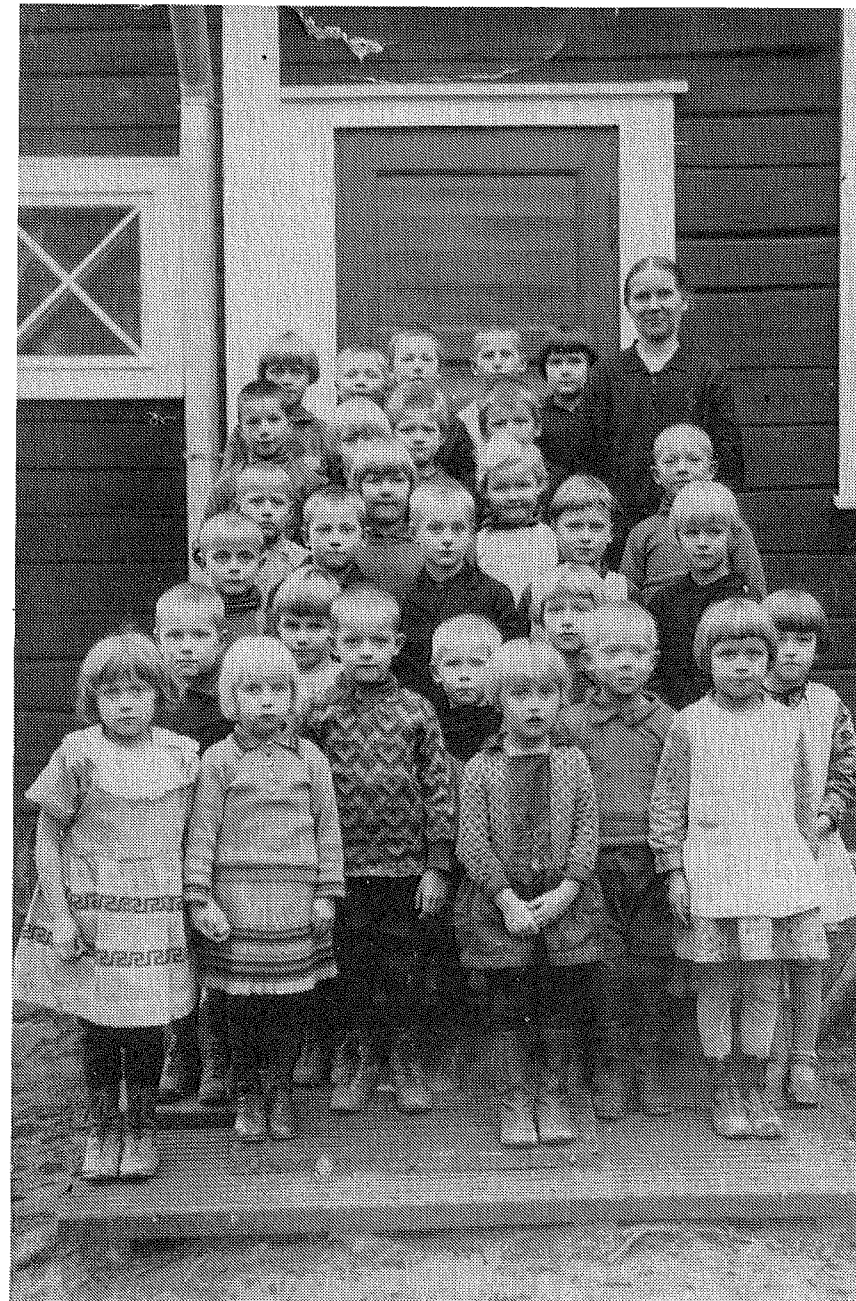
Suvannon Seudussa oli aivan oikein sanottu, että muistomerkkiin kuuluvat kaikki ne sakkolalaiset sankarivainajat, joiden hautapaikka on jäänyt rajan taa. Tästä on aiheutunut kuitenkin epätietoisuutta niiden osalta, jotka ovat jääneet kentälle, mutta heidät on siunattu omaisten silloisten asuinpaikkojen sankarihautoihin. Heidän nimensä eivät kuulu tähän muistomerkkiin. Tarkistakaa siitä seurakunnasta, missä siunaus on tehty, onko omaisenne nimi siellä, joko hautamuistomerkissä, tai yhteisessä sankaripatsaassa. Mikäli näin ei ole, ottakaa yhteys, sillä pyrimme selvittämään asian.

Edellisten lisäksi saattaa ilmaantua vielä niitä, jotka aikanaan ilmoitettiin kadonneiksi, eivätkä he tulleet vankien vaihdossa kotimaahan. Tulisi muistella, onko heidät julistettu kuolleiksi ja siunattu johonkin, kuten kentälle jääneet. Mikäli siunausta ei ole tehty, eikä heillä näin ollen ole nimeä missään muistomerkissä Suomessa, tulisi heidänkin nimensä, syntymävuotensa ja katoamisvuotensa ilmoittaa. Pyrimme saamaan heidätkin muistomerkkiin.

Sakkola-Seura on saanut muistomerkin paljastustilaisuudesta videon, jonka katselumahdollisuus järjestyy pitäjäjuhilla Lempäälässä.

Varmuuden vuoksi tässä vielä yhteystietoni:

Eila Aro, puh. (90) 889 402. os.
Viikkokuja 4 A 3, 02200 ESPOO

Kiviniemen kansakoululaisia

— Kiviniemen kansakoululaisia Sakkolasta ehkä vuonna 1931. Opettajan nimeä en muista, kirjoittaa pohjoispiirin tuolloisista koululaisista Ester Nahkuri Toijalasta. Hän on Vuohelaisen Matin tytär, ja perhe asui Sakkolan Osuuskaupan talossa n. 10 vuotta, joten parhaat leikkikaverit olivat Kiviniemessä. Ester Nahkuri os. Vuohelainen on kuvassa oikeassa reunassa oleva pellavapä, opettajasta alaspäin toinen. Veli Topi kurkistaa Lampun Unton ja Karvosen Mairen välistä. Topi-veli, samoin Vuohelaisen perheen vanhemmat ovat kuolleet. — Ester Nahkuri tervehtii sakkolalaisia ystäviään kuvan myötä.

Yhteiskuntatieteiden tohtori Väinö Huuskan muistolle

Väinö Huuska syntyi Sakkolan Rönkkylässä 17. 2. 1911 ja kuoli vaikean sairauden murtamana Tampereella 3. 2. 1994.

Väinö Huuskan kotitila Siprola Sakkolan Rönkkylässä on juuri siinä kohdassa, missä pellot alkavat viettää jyrkkenevästi muutaman sadan metrin päässä kimmeltävään Suvantoon. Vastarannalla kahden kilometrin levyisen järven selän takana nousivat Haitermaan pellot ja metsät näyttären jatkuva taivaaseen asti. Suvanto näkyy etelään päin kymmenkunta kilometriä, Sipilänmäki ja Kirkonmäki korkeine puineen piirtyvät horisonttiin.

Tästä avarasta maisemasta alkoi aamuisin Väinön koulutie, kuten kaikkien Rönkkylän lasten, parin kilometrin päässä Kiviniemessä olevaan kansakouluun talvisin suksilla, lumettomana aikana juosten. Neljä vuotta kesti Väinön koulunkäynti arvostetun opettajan Hilma Koskijaa-kon opetuksessa. Tämä opettaja opetti kaikki Kiviniemen ja Rönkkylän lapset koko koulun historian ajan sen perustamisesta 1903 talvisodan syttymiseen asti.

Kesäisin kylän lapset, myös Väinö, lähtivät paimeneen läpi kylän aina Petäjärven niityille asti. Eväänä repussa oli useimmiten maitopullo ja leivän puolikas, johon oli kaiverrettu voisiilmä.

Rauhaisa, 1990-luvulla taaksepäin katsottuna lähes idyllinen elämä valitsi kylässä. Kaikki tunsivat toinen toisensa, kanssakäyminen ja talkootyöt olivat tavallisia. Hyvinvointi ja vaurastuminen lisääntyi 1930-luvun lopulla niin, että talvisodan syttymisestä voidaan sanoa koko kylän olleen hyvinvoipa. Kuitenkin 1920-luvun loppupuolen ja 1930-luvun ensim-

maisten vuosien pula-ajat koskettivat lähes kaikkien, myös jo nuoreksi mieheksi varttuneen Väinön elämää.

Muutaman vuoden kansakouluaika jätti Väinölle lukemisen ja opiskelun halun. Hän luki paljon silloisissa oloissa saatavilla olevaa kaunokirjallisuutta ja mikä erikoista, myös tietokirjallisuutta. Toisten ikätoverien ihmetellessä hänen lukuharrastustaan hän naureskellen voi sanoa: ”Miust tulloo viel jottai, vaik resistentti.” Joka tapauksessa henkiset harrastukset alkoivat jo verrattain aikaisin tulla esille hänen toimitissaan urheilun lisäksi. 1920-luvulla virkeästi toimivan Rönkkylän nuorisoseuran puheenjohtajaksi hänet valittiin 14-vuotiaana. Nuorisoseuran toimintaan yleensä osallistuivat kaikki nuoret: näyteltiin, urheiltiin, lausuttiin runoja, pidettiin opintopiiriä.

Kiviniemessä toimi Kiviniemi—Rönkkylän työväen yhdistys. Väinö Huuska liittyi sanottuun yhdistykseen 1930-luvulla muutaman muun rönkkyläläisen kanssa, mikä sinänsä oli kansalaisrohkeutta osoittava teko muuten peräti porvarillisesti ajattelevassa kylässä. Sos.dem. puolueen toimintaan hän osallistui muutenkin kuin omassa yhdistyksessään. 1930-luvulla hän mm. teki vaaliagitaatiotyötä Etelä-Suomessa liikkuen polkupyörällä kunnasta toiseen pitäen vaalililaisuuksia. Hänestä kehittyi myös teräväsanainen kirjoittaja, joten ei ole ihme, että sosialidemokraattiset lehdet tarjosivat hänelle työtä yli kahdeksi vuosikymmeneksi. Vuonna 1937 hän muutti Imatralle Kansan työn toimittajaksi, sittemmin hän oli Uuden ajan toimittajana ja sen jälkeen Pohjolan Työn päätoimittajana, kunnes hän siirtyi Suomen Sosialidemokraatin poliittiseksi toi-

mittajaksi vuosiksi 1951—1962 erikoistuen lehden eduskuntatoimittajaksi.

Kaikkien toimiensa, myös luottamustoimiensa, ohessa Väinö Huuska jatkoi lukemistaan, joka oli muuttunut päämäärätietoiseksi opiskeluksi. Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa hän suoritti 1957 yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinnon, mikä neljän kansakouluvuoden ”säännöllisen” kouluopiskelun jälkeen on sinänsä saavutus. Työnsä ohessa hän edelleen jatkoi opiskelua päämääränä tohtorin tutkinto. Eduskuntatoimittajana hän oli joutunut lähelle poliittista päätöksentekoa ja seuraamaan taustatekijöitä, mitkä kulloinkin olivat vaikuttamassa päätösten sisältöön ja muodostukseen. Ei siis ole ihme, että hän valitsi tutkimuskohteen päätöksentekoon eduskunnassa. Vuonna 1968 Tampereen yliopistossa pidetyssä väitöstilaisuudessa tarkastettiin Väinö Huuskan väitöskir-

ja Etujärjestöjen painostuspolitiikka Suomessa (Porvoo 1968). Sitä pidetään vielä tänäänkin niin merkittävänä, että kyseiseltä alalta ei ole uutta tutkimusta tarvinnut tehdä (Prof. Olavi Borg Väinö Huuskan muistotilaisuudessa).

Vuonna 1963 Väinö Huuska siirtyi Yhteiskunnalliseen korkeakouluun (vuodesta 1966 Tampereen yliopisto) valtio-opin opettajaksi ja assistentiksi, sittemmin vt. apulaisprofessoriksi ja vt. professoriksi. Oltuaan viisi vuotta Tampereen yliopiston apulaisprofessorin virassa hän jäi eläkkeelle vuonna 1974. Eläkkeellä ollessaan hän jatkoi opetustyötä Tampereen työväenopistossa ohjaimalla yhteiskunnallista keskustelupiiriä. Hänen tutkimustoiminnastaan mainittakoon vielä kirjat Maataloustuottaja- ja työmarkkinajärjestöjen poliittisesta toiminnasta Suomessa 1950-luvulla (YKK 1965), Komiteat poliittisessa päätöksenteossa (Otava 1970) sekä ”Vapaa kansalaistoiminta”, yhteiskunnan ongelmia (Helsinki 1970).

Sakkolalaiset oppivat Väinö Huuskan tuntemaan vuosittaisilla Sakkola-juhilla juhlapuhujana tai tavallisena juhliin osallistujana. Hänen puheensa sisällöltään ovat jääneet monen kuulijan mieleen. Hän on ensimmäisiä, joka on julkisuudessa vaatinut Karjalan palauttamista Suomelle. Kuvastaa 1980-luvulla vallinnutta aikaa Suomessa, että eräät sanomalehdet kritisoivat hyvinkin kielteisesti Väinö Huuskan puheita.

Vuonna 1991 Väinö teki puolisonsa kanssa pienen ryhmän mukana kotiseutumatkan Sakkolan Rönkkylään. Majapaikan piti olla Kiviniemessä, mutta ryhmä joutuikin yllättäen Suvenhantään. Alkeellisen majapaikan korvasi Suvannon läheisyys ja kävelyretket polkua pitkin Rönkkylään päin. Käynti Rönkkylässä lapsuuden ja nuoruuden maisemassa teki kipeää, toisaalta ”ruusuiset unelmakuvat” karisivat ja reaalinen toisuus kaikessa karuudessaan tuli eteen. Kylä oli muuttunut niin, että

käkisalmelaiset ladat jouduttiin ajatamaan läpi kylän aina Hiekkamäkeen asti. Kylä oli mahdotonta tunnistaa. Kun Suvanto jäi oikealle, tiedettiin, että ollaan Rönkkylässä. Ladat saivat ajaa alakylään, ja ryhmä lähti kävellen etsimään jotain tuttua paikkaa, josta voisi orientoitua kotiin. Väinö löysi kotipaikkansa suunnilleen. ”Ja mieko istutin omenapuutki just enne sottaa”, sujui lapsuuden murteella. Otettiin valokuva tutulla paikallaan olevassa tienmutkassa ja lähdettiin Sakkolan kirkolle. Juuri kun oli päästy kirkon rapulle, tuli pienikokoinen miliisi ja pidatti koko ryhmän lähes kahdeksi tunniksi. Ryhmä teki päätöksen ”ei makseta mitään”, ja miliisi päästi ryhmän pelottelun jälkeen Kirkonmäen alapuolella olevan varikkoalueen kopin seinustalta lähtemään. ”Nyt minä olen nähnyt ja kokenut kaiken, täminkin”, sanoi Väinö, ”ja minä en enää tänne tule. Miul jäi selvittämätön asia heijä kanssaa, hyö veivät miult kotitilan.”

Väinö Huuskasta voidaan sanoa, että hän oli tannerilainen sosialidemokraatti. Oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon pyrkiminen oli hänen toimitissaan johtoajatuksena. Hän arvosti ihmiset samanarvoisiksi katsomatta ammattiin tai asemaan. Elämäntavoiltaan vaatimattomana ja säännöllisenä sekä töissään ja toimitissaan pitkäjänteisenä ja ahkerana hän täyttää korkeat mitat. Viimeiset viikkonsa Väinö oli saattohoidossa. Fyysisten voimien käydessä päivä päivältä vähäisemmiksi hänen henkiset voimansa säilyivät selkeinä, kirkkaina viimeiseen asti. Saattajilleen hän sanoi: ”Ei kuolemaa tarvitse pelätä, sen kanssa voi keskustella. Kun voimat näin riutuivat, niin lapsuusaika ja nuoruus tulevat yhä tärkeämmiksi. Lapsuuden aika kodissa ja kyläyhteisössä oli monesti hyvinkin vaatimatonta, mutta se antoi elämälle pohjan ja perustan. Äitini lauloi paljon, ja ne laulut väikkyivät mielessäni. Vaikka rönkkyläläiset ja muut karjalaiset joutuivat lähtemään tyh-

jinä kodeistaan ja aloittamaan täällä nollasta, he ovat yleensä ottaen selviytyneet ja sijoittuneet hyvin, ja erikoisesti heidän jälkeläisensä näyttävät selviytyvän vieläkin paremmin.”

Mielellään yhtyy saattajan sanoihin: ”Siinä oli arvokas elämä, ja arvokas oli myös lähtö.”

Pauli Kurikka

KUOLLEITA

Anna Mari Makkara, syntynyt 1. 1. 1900 Sakkolan Volossulassa, kuoli 3. 2. 94 Ruovedellä.

Matti Lemmetti, syntynyt 25. 4. 1915 Sakkolassa, kuoli 13. 1. 94 Palokan terveyskeskuksen sairaalassa, jossa hän eli viimeiset kolme viikkoa. Siunaustilaisuus pidettiin Tikkakosken kirkossa 29. 1. Siunauksen toimitti pastori Arto Viitala. Talvisodassa Matti Lemmetti kuului er.p. 6 — konekiväärikomppaniaan Saarelaisen joukoissa. Työsarkaansa hän teki Oy Tikkakoski Ab:n palveluksessa yli 40 vuotta.

Opettaja Martta Elviira Koiranen, syntynyt Sakkolan Kiviniemessä 29. 12. 1907, kuoli 21. 12. 93 Saarijärven sairaalassa pitkän sairauden jälkeen. Hänet siunattiin Kolkanlahden kappelissa, ja tädin arkun kantoivat suvun nuoret miehet ja lasivat sukhautaan Kolkanlahden hautausmaalle. Muistotilaisuus vietettiin Saarijärven seurakuntatalolla. Opettajana Martta Koiranen toimi kaksi vuotta Karjalassa ja 24 vuotta Keski-Suomessa eri kouluilla. ”Käsi lämmin ei hautaan yllä, ei hyvä sana. Maa routainen ja kylmä, ainut koskettaja”. — A.L.

KUOLLEITA

Helmi Sirkka Telasvuo, ent. Tatti, syntynyt 12. 9. 23 Sakkolan Riiskassa, kuoli 22. 1. 94 Tampereella. Vanhemmat Emma ja Väinö Tatti.

Johannes Heikkonen, syntynyt 13. 4. 1911 Sakkolan Haitermaassa, kuoli 9. 12. 93 Keski-Suomen keskussairaalassa. Johannes Heikkonen asusti Jyväskylässä.

Tekla Kuisma o.s. Suikkanen kuoli 7. 1. 1994 Lempäälässä. Hän oli syntynyt 3. 10. 1905 Sakkolan Tikansaassa. Solmittuaan avioliiton Emil Kuisman kanssa hän muutti Sihkeröön Kiimajärven rannalle. Sieltä hän lähti kolmen poikansa kanssa evakkoon hänen miehensä jäätyä Taipaleen rintamalle monien muiden Sakkolan miesten tavoin torjumaan vihollisen rajuja hyökkäyksiä.

Monivaiheisen evakkomatkan jälkeen perhe asettui Lempäälän Tervajärvelle, jossa Tekla Kuisma hoiteli maalaistalon emännän tehtäviä. Siellä hän sai omassa asunnossaan viettää myös viimeiset 30 vuotta nauttien rauhallisista eläkepäivistä ensin yhdessä miehensä kanssa ja sitten 20 vuotta leskenä.

Lapset ja lastenlapset lapsineen olivat usein hänen vieraina.

Tekla Kuismalle suotiin runsaasti elinpäiviä, mutta vähitellen hänen voimansa uupuivat ja vuoden alussa hän nukkui pois Lempäälän terveyskeskuksessa.

Tammikuun 15. päivänä hänet siunattiin Ristimäen kappelissa ja laskettiin sukulaisten ja läheimpien ystävien saattamana haudan lepoon miehensä vierelle.

Pentti Martti Kalervo Nuora, syntynyt 10. 3. 1925 Sakkolassa, kuoli 1. 1. 1994 TAYS:ssa. Siunattu Tottijärven kirkossa 22. 1. 1994.

Lepää rauhassa isä kultainen sun muistosi säilyy pyhä. Kevätkukat Sun haudallas kukkikoot kevätuulet humskoon yhä...

Kalervo Viskari, syntynyt 17. 2. 1911 Sakkolan Vilakkalassa. Kuoli 10. 2. 1994 Oriveden terveyskeskuksessa. Siunaus toimitettiin Oriveden kirkossa ja muistotilaisuus seurakuntakeskuksessa runsaan saattojoukon mukana.

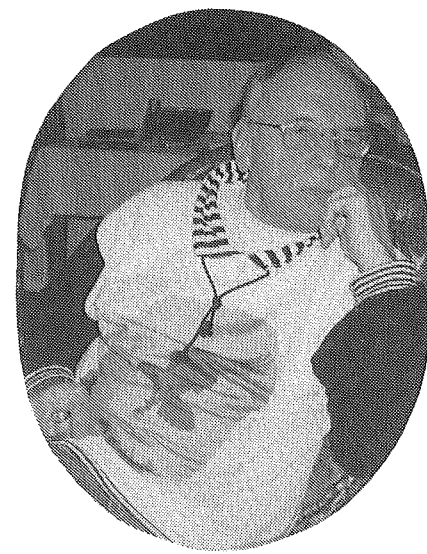
Kalervo Viskari viljeli kotitilaansa sotiin asti ja siirtyi alueluovutusten jälkeen Oriveden Karppiin, josta sai pika-asutustilan. Hänet tunnettiin ennen sotia hyvänä yleisurheilijana, ollen monissa lajeissa pitäjänsä parhaita.

Osallistui talvi- ja jatkosotaan. Talvisodassa erp 6 joukoissa krh osastossa, osallistuen Keljan ja Taipaleenjoen taisteluihin.

Orivedellä Kalervo Viskari on osallistunut monin tavoin kunnalliselämään, kuulunut Oriveden kunnanvaltuustoon, kunnanhallitukseen, ollut useitten lautakuntien jäsenenä.

Oriveden Karjala-seuran tehtävissä melkein seuran perustamisesta lähtien, kuulunut sen johtokuntaan ja ollen sen kunniajäsen. Viimeksi Hänet palkittiin Orivesi mitalilla.

Hän on kirjoittellut myös muistelmiaan Suvannon Seutuun.

*Se oli syksyä,
minä unta näin
ja isä oli unessa
paljain päin.
Kaulassa huivi valkoinen,
päällä takki musta,
pitkähelmainen.
Mua kehoitti juhlia
järjestämään,
josta minä isää
estelemään...
Ei nyt, vielä on
pari vuotta aikaa.
Sanoi isä:
"Järjestä juhlat;
ala tavaraa ostaa..."
Isä tiesi, minä en,
että tulisi aika juhlien...*

SK

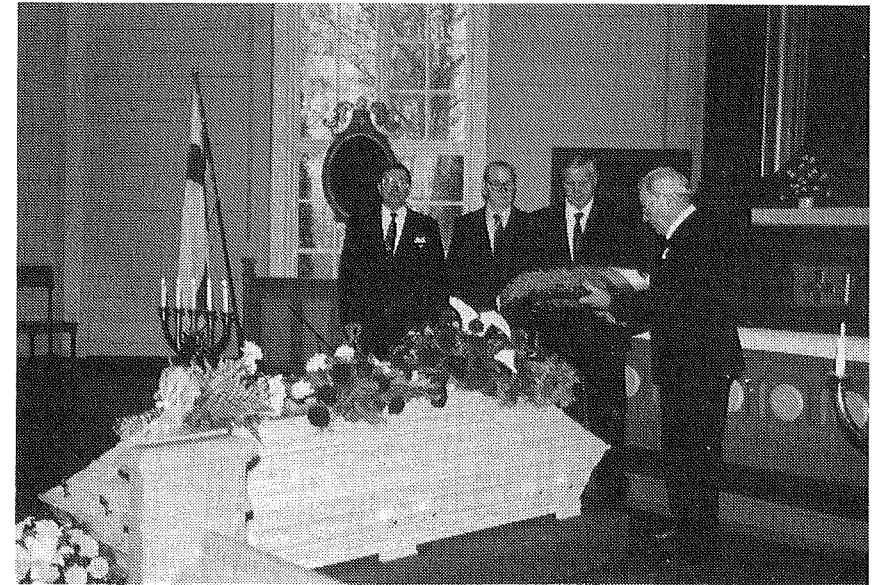
Aleksanteri Ollikaisen muistolle

Aleksanteri Ollikaista me entiset naapurit, ojanieneläiset, Sakkolan sotainvalidit, veteraaniveljet, ja kaikki sakkolalaiset, muistamme suurella lämmöllä ja kiitollisuudella Aleksanteria, olimmehan niinkuin täällä Hämeessä sanotaan Karjalan keikalla yhdessä monta myrskyä ja monta vaaraa teimme rinta rintaan. Me, jotka olimme aivan lähinaapureita, muistamme sinut Aleksanteri reiluna, rehtinä kaverina, olit aina auttava osapuolena, oli sitten kysymys niin henkisestä kuin kaveruudesta kin.

Mainitsin jo Karjalan keikasta; vuosi 1941 kesäkuun kymmenennen päivän aikaan kokoonnuimme määryksestä Kankaanpähän, josta yhteinen retkemme alkoi. Meidät ruoveteläiset Sakkolan miehet, olihan meitä noin kaksikymmentä entisiä naapureita ja sakkolalaisia samassa joukkueessa, matkamme kulki läpi Kannaksen, saavutimme matkanpään Valkeasaaren Pietarin alueelle, eihän kauemmaksi kukaan muukaan päässyt.

Me rintamakaverisi muistamme ajan, kun sinä Aleksanteri pääsit siiviliiin, kun morjestelimme sanoit, pojat, kun pääsen Ruovedelle, niin tulette saamaan hirvipaistin. Ja niinhän siinä kävikin, saimme lupaama si hirvipaistin, paketin päällä oli isoilla kirjaimilla: tämä paketti kuuluu etulinjanmiehille. Vielä nyt muistamme sitä työtäsi suurella lämmöllä.

Sinä Aleksanteri vietit sodan jälkivuodet Ruovedellä, ja koska olit porsasliikemies, porsaskauppias, kuljithan vuosia vielä samoissa liikemiestouhuissasi; olimmehan ojanieneläiset jakautuneet eri puolille niin hämettä kuin koko Suomenniemeä. Aina tapasimme silloin tällöin invalidi- ja veteraanien kutsuissa,

Aleksanteri Ollikaisen siunaus Ruoveden kirkossa, tervehtimässä Lauri Lampu (vas.), Kaino Systä, Risto Jääskeläinen ja Väinö Tenkanen.

myös kokouksissa, teimme yhteisiä retkiä eripuolelle Suomenmaata, vaikka mukaan tulivat sairaudet, väsymykset, tällaiset meille veteraaneille kaikille ovat tiedossa tulevaisuudessa.

Vuodet vierähtivät, saimme aina tietää Aleksanterin kunnosta ja voineista — vuosi 1994 tammikuun ensimmäisinä päivinä sain puhelinsoiton, ilmoitus Ruovedeltä Aleksanteri Ollikainen nukkui 30. 12. 1993 lopulliseen uneensa, kahdeksankymmenenkuudenvuoden ikäisenä.

Me veteraaniveljet olimme sinua Aleksanteri saattamassa viimeiselle matkalle Ruoveden kirkkomaahan, tilaisuus Ruoveden kirkossa oli herkkä, myös kovasti liikuttavaa meille: olimmehan saman ryhmän poikia, taivaltaneet tuulet ja tuiskut. Näin päättyi yhden parhaista veljistämme elämän taival. Sinä Aleksanteri olit ja kuljit aina onnellisten tähtien alla, nyt vain toivomme ikuista rauhaa

sinulle Ruoveden kirkkomaassa, olkoon leposijasi siunattu ikuisesti: Ruoveden kirkkomaan hongat laula koot ikuista tuutulaulua.

Muistoa kunnioittaen, aseveljet
L. L.

Soita 021

-ja korusähke
on matkalla

Muistoja talvisodan ajoilta 1939—40

Tulin evakoksi Rantasalmen Kolkontaipaleelle. Olin juuri elokuussa mennyt naimisiin, pari kuukautta oli onnellista aikaa, sitten alkoi sodan uhka maailmalla.

Kannaksella tehtiin linnoitustöitä koko kesä. Näin Kiviniemessäkin, reserviläisiä ja sotamiehiä majoitettiin joka taloon. Sitten tuli kriittinen aika Suomeenkin, käytiin neuvotteluja Moskovassa, koulut lopetettiin. Ihmisiä kehoitettiin lähtemään vapaaehtoiseen turvaan, kenellä on tuttuja kauempana rajasta.

Minä olin hyvin arka, en uskaltanut lottiiinkaan liittyä, niin kuin useimmat Kiviniemen tytöt. Mieheni kehotti minua lähtemään hänen tuttaviensa luo Kolkontaipaleelle, kun olin niin peloissani, jos sota sytyy. Hän oli Mustosen autokorjaamossa autonasentajana. Korjaamo otettiin armeijan käyttöön heti sodan syttyessä.

Rintama siirtyi kolmessa päivässä kosken toiselle puolen ja siinä pysyikin luovutukseen asti. Korjaamo muutettiin Käkisalmeen Valdojin tehtaalle, missä olivat Käkisalmenkin korjaamot aina jouluun asti. Sitten rupesivat Käkisalmea pommittamaan ja etenkin sitä armeijan korjaamo. Heidät siirrettiin sitten Simpeleelle.

Mieheni kirjoitti minulle, että tule sinäkin tänne, tämä on hyvää kumpuilevaa maastoa, ettei tätä vihollisen koneet löydä. Minä olin tietysti heti lähdössä, kun kummallakin oli kova ikävä. Mutta sinne piti olla rajaseutupassi, ja läksin pyörällä hakemaan sitä nimismieheltä Kirkonkylästä.

Kolkontaipaleesta oli kirkolle matkaa kymmenen kilometriä ja pakkasta oli 30 astetta. Ei se mitään mennessä haitannut, kun oli myötätuuli, mutta takaisin tullessa olikin kova pohjoistuuli. Olin kilometrin verran tullut, kun sivuutin erään hevosmie-

hen. Hän huusi minulle, että nenä on ihan valkoinen. Katsoin häneen ja totesin, että niin on teilläkin. Tehtiin siinä yhdessä matkaa nelisen kilometriä, hän käveli hevosrekensä viressä ja minä talutin pyörää. Sanoimme aina toisillemme, että mikä paikka kasvoissamme alkoi tulla valkoiseksi ja sitten rupesimme sitä hieromaan.

Sitten miehen tie erkani toiseen suuntaan, minä menin yhteen taloon ja pyysin sieltä hakaneulan, millä sain villaisen kaulaliinan sidottua kasvoihini, että silmien kohdalle jäi vain pieni rako, mistä näin ajaa.

Matka menikin sitten nopeasti. Kun pääsin perille, niin siellä nauru kelpasi, kun veivät minut peilin eteen. Minulla oli kymmenen sentin jääpuikko leuassa. Hengitin tietysti suu auki ja vettä valui suusta ja jäättyi siinä villaisessa kaulaliinassa ja tuli lopulta oikein puikoksi.

Tuli tämä mieleen nyt kun tätä kirjoittaessa oli ulkona pakkasta 25 astetta, ei kylläkään oo nii kovaa pohjoistuulta.

Menin sitten Simpeleelle ja sain sieltä hellahuoneen vuokrattua. Talon väki antoi meille petivaatteita ja astioita, että jotenkin tulimme toimeen. Toista kuukautta meni olosuhteisiin nähden hyvin. Sitten ruvettiin Simpelettäkin pommittamaan. Saimme juosta metsään joka yö karkuun.

Minä läksin yhtenä päivänä etsimään asuntoa sivummalta. Koitsanlahdesta sain yhden huoneen meille vuokrattua, tämä oli viisi kilometriä keskustasta. Kun tulin sieltä pois, ajattelin tyytyväisenä, että ensi yönä saamme nukkua rauhassa.

Mutta kun tulin yksinäni maantietä, alkoi kuulua hurinaa ja luulin auton tulevan takaani. Ketään ei näkynyt, kunnes samassa huomasin vihollisen hävittäjän puitten latvojen yläpuolella ja hävittäjä alkoi ampua mi-

nua, yksinäistä ihmistä. Hyppäsin maantien ojaan ja panin lumiviitan päälleni ja rukoilin siinä kun kuulat suihkivat hankeen. Konekiväärillä se vissiin ampui, kun tuntui että kangasta revitään — ääni kylläkin oli kovempi.

En uskaltanut heti nousta ylös, olin tietysti peloissani, jos se kääntyisi takaisin, Olin niin kaukana, etten ollut kuullut hälytystä. Sitten kuului pommitusta. Aseman lähellä oli tulipalo ja sinne korjaamon lähelle tuli pommi, muttei ihmisille sattunut mitään.

Me saimme sitten olla viikon yöt rauhassa, hälytyksen ääni ei sinne asti kuulunut. Mieheni kävi Simpeleellä töissä armeijan autoja korjaamassa, minä auttelin talon väkeä aikani kuluksi.

Sitten tuli rauha 13. päivänä maaliskuuta. Kyllä se oli kamalaa, kun talon väen kanssa kuuntelin radios- ta rauhan ehtoja. Ei se ollut heillekään mieluista kuultavaa, kun sanottiin, että Koitsanlahteen tulee raja ja annettiin kolme päivää aikaa. Ei ollut kuin pari tuntia, kun mieheni tuli auton kanssa sanomaan, että hän ei enää ensi yönä tule tänne, vaan he lastaavat sellaiset autot junaan mitkä eivät kulje, Mikä taas on jotenkin kunnossa, niin on komennus lähteä ajamaan Savonlinnaan. Käski minunkin tulla heti aamulla sinne. Autot lähtevät heti kun pääsevät.

Olen jokunen vuosi takaperin ajellut Simpeleellä, kun mentiin Lappeenrannasta Savonlinnaan. Kävimme siellä tehtaan lähellä, mutta Simpele oli niin muuttunut, etten tuntenut sitäkään paikkaa, missä ensin asuttiin. Koitsanlahtea en osannut lähteä etsimään, kun en muista enää perheen nimeäkään. Olisi kuitenkin ollut kiva tietää, joutuivatko he lähtemään evakoksi.

Kyllä he jäivät itkemään, kun mi-

Pieni hetki

nä läksin silloin aamusella kävelemään Simpeleelle. Käkisalimesta oli Kettusen Martti samassa korjaamossa ja hänen vaimonsa oli myös Simpeleellä. Hänellä oli sukulaisia Savonlinnassa, missä saimme ensimmäiset päivät olla. Sitten nämä sukulaiset saivat hommattua meille huoneen ja keittiön asunnon, siitä oli vaan pommituksessa menneet lasit rikki. Miehet saivat hommattua yhden lasit. Pakkasta silloin oli yöllä yli 20 astetta, mutta aurinko lämmitti sitten päivällä.

Savonlinna oli kaunis paikka, kyllä sielläkin olisi ollut mukava asua, kun olisi saanut asunnon, mutta ne olivat kiven alla — eihän niitä evakoille riittänyt.

Minun veljeni saivat työpaikat Tampereelta ja samoin miehenikin. Ensin asuimme veljeni luona kaksi kuukautta, sitten saimme vuokrattua asunnon, jossa asuimme kahdeksan vuotta. Siihen väliin mahtui jo toinenkin sota, muttei tarvinnut enää evakoksi lähteä.

Nyt olemme asuneet Lempäälässä 45 vuotta, ja elämä on loppusuoralla. Kun ei enää tarvitsisi sotia nähdä.

Ester Loponen

Lempäälässä
helmikuun 28. päivänä 1994

Uusia ylioppilaita

Johanna Lemmetti pääsi ylioppilaaksi Brisbanessa, Australiassa, 20. 11. 1993. Hän on Sakkolan Petäjärveltä kotoisin olevan Aapo Lemmetin pojan tytär.

Ilta tummuu. Värisävyt vaihtelevat harmaan eri sävyissä. Vuoksen vesi ei halua jäätyä. Pysähtyä. Kuolla. Se on matkalla pakkasesta huolimatta. Ruohotuppaat rannalla ovat kuin kiven hiuksia. Kaislat ovat kumarassa. Taipuvat. Eivät taitu. Parvi Kanadan hanhia levittelee siipiään. Ne äännelevät. Puhelevat toisilleen. Alhaalla matabat pilvet pehmentävät maiseman ääriiviivattomaksi, veden kuva-jaiset katoavat. Valon piiri kutistuu. Vain ajatukset jäävät, muistot ja odotus: on lähdön ja saapumisen, tyvenen ja myrskyn, lähtijän ja saapujan ajatus. Siitä on niin kauan. On yön ja aamun ajatus.

Elämä keinuu kuin aallokko: yhden ajatuksen mentyä toinen on jo tulossa. Olen lähtenyt kävelemään Vuoksen rannalle. Rannat ovat täynnä muistoja ja odotusta. Niistä voi ammentaa voimaa loputtomasti.

Aamulla hanhet ovat jo poissa. Ne eivät jätä jäähyväisiä. Ne vain katsovat kerran tuttuja rantoja ja lähtevät.

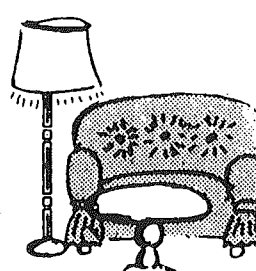
Otan rantaan ajautuneen jäälohkareen ja heitän veteen. Se lähtee kellumaan alavirtaan, kohti Laatokkaa. Pääseekö se koskaan perille, en tiedä. Jos se sulaa tai murskautuu siitä jää vesi ja se jatkaa kulkuaan. Kenties se on keväällä Suvannon maisemissa: se on ohittanut Kiviniemen

kosken ja jatkaa matkaa kohti Taipaleen jokea. Se on kuin terveiset, lämmin ajatus. Se on kuin muisto. Ainakin se on viesti siitä, että matkan pitää jatkua. Kaikki eivät pääse perille. Joku kuitenkin. Tiedän, että talven aikana syntyy monta ajatusta synnyinseudulle menemisestä. Monta unelmaa.

Ei riitä, että Karjalaan lähtevät siellä syntyneet. Myöskin uusien sukupolvien tehtävä on tutustua niihin maisemiin mistä suvut ovat lähteneet.

Meillä on monta tarinaa kerrottavana. Monta muistoa. Entisessä Sakkolassa on jo useampi sukupolvi sinne muualta tuotuja ihmisiä. Heistä moni on syntyperältään jo Suvannon maisemissa syntyneitä. Hekin sanovat sitä synnyinseudukseen. Voimme kuitenkin tuntea nuo maisemat yhä läheisiksi. Voimme käydä, voimme muistella, voimme kertoa, voimme toivoa ja voimme uskoa. Tässä hämäärän tuokiossa muistan kaikkia ystäviäni ja toivotan Teille lämpimin ajatuksin antoisaa alkanutta vuotta. Vuoksen vesi ei väsy. Se vie terveiseni tutuille rannoille. Ajatukset risteilevät kuin linnut, niitä ei voi estää. Meillä on voimaa elää talven ylitse. Kesän kuolema ei ole suru. Se on tie uuteen syntymiseen.

Topi Aava

Verhoiluliike
AAPRO KIISKI

41490 NIEMISJÄRVI
☎ (941) 845 724
HANKASALMI

Suvannon maisemia television kuvaruudussa

Viime joulukuun 27 p:nä klo 20 oli Tv 1:ssä ohjelma: kaukopartiomies Lassila M. Ohjelma uusittiin myöhemmin parin viikon kuluttua. Sen oli toimittanut tunnettu radion urheiluselostaja Juhani Sipilä ja kuvattu kesällä 1993. Ohjelman ennakoesitelyssä kerrottiin sen käsittelevän tiedustelupartiota, joka kesällä 1944 oli jäänyt rintamalinjojen taakse tehtävään tiedustella vihollisen kuljetuksia Leningrad—Viipuri radalla. Olin jo parikymmentä vuotta aikaisemmin lukenut Esa Anttalan kirjailijanimellä kirjoitetun kirjan saman partion vaiheista. Kirjoittajan oikea nimi oli Urpo Lempiäinen ja hän toimi kersantin arvoisena tämän partion johtajana ja oli monet kovat kokenut kaukopartiomies.

Koska olin näin tietoinen etukäteen partion vaiheista jäin mielenkiinnolla odottamaan nähdäänkö televisiokuvissa myös paikkoja josta partio Suvannon ylittäen palasi omien puolelle, enkä näissä odotuksissa pettynytään. Ensin kamera seurasi partion reittiä ja tiedustelupaikkoja Uudenkirkon ja Kanneljärven seuduilla joissa partiomies Lassila, joka toimi radistina partiassa selosti heidän tehtävänsä ja toimintaansa vihollisen hallussa olevalla alueella. Partio mm. lähetti suomalaisille 17. 7. 1944 sen helpottavan tiedon, että vihollinen alkoi siirtää joukkojaan pois Suomen rintamilta ja tästä voitiin päätellä sen hyökkäys-halun Kannaksella laantuneen.

Kun partio oli tehtävänsä suorittanut ja tarvikevarastot ehtyneet se määrättiin Kivennavan ja Raudun kautta Lapinlahden Kytösuon kohdalta Suvannon ylittäen palaamaan omien puolelle. Omalta kohdaltani

mielenkiintoa lisäsi se, että partion kulkureitti ja Suvannon ylitys sattui entisen kotipaikkani peltojen — nyt jo metsittyneiden — kohdalle.

Kamera kuvasi partion kulkemaa reittiä Suvannon rantaan, jossa partiomies Lassila selosti miten rantapenkereen suojassa puhallettiin kaksi kumiveneitä täyteen, loput vaatteet riisuttiin ja lähdettiin uimalla ylittämään Suvantoa. Kumiveneitä tarvittiin sillä partion kahdeksan miehen joukossa oli pari heikkoa uimaria joita toiset uimalla veneissä hinasivat. Uintimatka onnistui ihme kyllä tappioitta vaikka vihollisen vartiopaikkoja oli lähellä, mutta nämä huomasivat uimarit vasta muutaman sadan metrin päästä ja Lassila arvioi heidän ampumataitonsa myös heikoksi. Omat tulivat jo puolivälissä Suvantoa veneillä vastaan ja ampu-minenkin oli lopulta molemmin puolin kiivasta. Ylitys tapahtui aamuyöllä Keljan ja Volossulan välillä olevan Pähkenikön niemen kohdalta ja näitä maisemia sekä entisen kotipaikkani rantoja televisiokuvassa näkyi moneneen otteeseen. Ohjelmassa oli myös Lapinlahden Leppäsenmäeltä otettu kuvavälähdyks Suvannolta Haparais-ten ja Keljan suuntaan.

Pari päivää ohjelman esityksen jälkeen otin puhelimitse yhteyttä Yleisradioon ohjelman tekijään Juhani Sipilään ja saatuaan tietää asiani sekä mistä olin syntyisin hän oli kovasti kiinnostunut entisen kotikyläni Lapinlahden ja koko Sakkolan kunnan aikaisemmista vaiheista. Koetin parhaani mukaan täyttää hänen tiedonhaluaan ja kertoa millaista siellä oli ja miltä siellä paikat näyttivät silloin, kun ne olivat meidän hallussamme. Kipinän ohjelman tekoon hän sanoi

syntyneen tutustuttuaan Urpo Lempiäiseen ja kuullessaan tämän kertomuksia jo nuoruusvuosinaan. Nyt kun tilanne sen salli, hän saattoi haaveensa toteuttaa kunniaksi kaikille kaukopartio- ja muille sotaveteraaneille.

Olin myös puhelinyhteydessä partiomies Lassilaan joka asuu nykyisin Imatralla. Hän on 1921 syntynyt entinen viipurilainen ja toimi koko jatkosodan ajan kaukopartioiden radistina. Hän kertoi vielä tämän partiomatkan jälkeen joutuneensa kahden muun miehen kanssa tiedustelupartioon samoille paikoille, mutta takaaajettuna partio hajosi ja hän yksin palasi samalta paikalta Suvannon uimalla ylittäen omien puolelle vasta aselevon jälkeen syyskuussa 1944.

Näkymät Suvannolla olivat hänen mielestään kovasti muuttuneet sodanaikaisesta kun pellot ovat metsittyneet, eniten tuntui hämmästyttävän koko Volossulan kyläaukeaman häviäminen metsittymisen takia. Sakkolan näkymiä kuvaruudussa saanemme nähdä vastakin kun Metsolat sarjaan aletaan tehdä jatkoa. Onhan Metsolan Antti Sakkolasta syntysisin ja ennakkotietojen mukaan jatkossa käydään katsomassa miltä siellä nyt näyttää. Kuvauspaikatkin on jo viime syksynä käyty ohjelman tekijän mukaan katsomassa valmiiksi. Joten jäädään odottamaan.

Olavi Loponen

Sakkola-seura ry toimii

Sakkola-Seuran vuosikokouksessa Karjalatalolla 19. 2. 94 suunniteltiin tämän vuoden toimintaa. Huhtikuussa (19. 4.) vierailaan Eduskunnassa, jossa kansanedustaja Anne Li Taina ottaa meidät vastaan. Voimme myös seurata täysistuntoa. Kesäkuussa (8.—10. 6.) teemme retken SAKKOLAAN. Ennakkoilmoittautumisia voi tehdä jo nyt: Anni Purontaa os. Kolsarintie 9 A 20 00390 HELSINKI tai Eila Aro puh. (90) 889 402. Heinäkuussa vietämme sauna- ja tarinailtaa Jollaksessa karjalaisten kesäkodilla. Elokuussa osallistumme tietysti pitäjäjuhlisiin Lempeälässä, minne mennään omalla bussilla. Mikkelinpäivänä (3. 10.) on kirkkopyhä Kirkkonummen kirkossa. Kirkkoherra Martti Sares toivottaa sakkolalaiset tervetulleeksi! Jou-

luussa vietetään tietysti pikkujoulu, tällä kertaa Suomenlinnassa.

Luonnollisesti osallistumme omien tilaisuuksiemme lisäksi Karjalan Liiton ja muiden seurojen toimintaan.

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Oili Parjo kertoi tämän vuoden teemasta ”Perhe ja suku Karjalassa”, josta saadaan paljon virikkeitä eri tilaisuuksiin.

Jäsenille postitetaan kirjeissä eri tilaisuuksien ajat, paikat ja ohjelmat. Uusia jäseniä houkutellaan mukaan. Ilmoittautua voi samoille kuin Sakkolan retkellekin. Karjala-lehti tarjoaa uusille jäsenille 2 kk:n lehdet lahjaksi. Sakkola-Seura huolehtii tilauksen, mikäli lehteä ei tule ennestään.

Sakkola-Seuralla on 13 Ylläksen osaketta, joista 4 saatiin jäsenien

osallistuessa ”talkoisiin”. Osakkeenomistajat saavat Ylläsjärven tunturi-hotellissa 25 %:n alennuksen huonehinnasta. Taloudenhoitaja Anni Purontaa välittää todistuksen omistusoikeudesta, mikäli aiotte mennä ”omaan” hotelliin.

Johtokunta säilyi ennallaan, ainoa uusi on varajäsen Risto Rantakari. Puheenjohtajana jatkaa Eila Aro, varapuheenjohtaja on Aulis Airo, sihtööri Meeri Häkkinen, taloudenhoitaja Anni Purontaa, isäntä Urho Kallonen, emäntä Alli Ollikainen. Muut jäsenet ovat Maija-Liisa Lamppu, Markku Naskali, Reino Söder ja Irma Toivonen. Varajäseniä ovat Mirjam Kallonen, Elina Laine ja Risto Rantakari.

Sakkola-Seura r.y. ei ole Helsingin Sakkola-Seura

Hyvin sitkeästi pysyy sakkolalaisen kielenkäytössä tuo harhauttava sanonta muka Helsingin Sakkola-Seurasta (viimeksi Suvannon Seudun numerossa 1/94 E. Kurikan hyvässä kirjoituksessa ”Sakkolan sankarivainajat muistolaatan kivessä”). Tästä syystä on jälleen aiheellista toistaa, että Sakkola-Seura r.y. ei ole mitenkään rajoittunut helsinkiläiseksi seuraksi — hesalaisia varten, vaan sen jäseninä voivat olla kaikki sakkolalaisuuteen jotenkin liittyvät ihmiset, missä päin maailmaa hyvänsä. Niinpä seuran jäseniä onkin joka puolella Suomea ja Suomen ulkopuolella-

kin, kaikkien asuinpaikkojen ollessa saman arvoisia.

Ehkä tuo aiheeton etuliite (Helsingin...) on jäänyt ajatusyhtymiin siitä syystä, että seura perustettiin Helsingissä vuonna 1962.

Seuran puheenjohtajakin — Eila Aro — on espoolainen (osoite Viikkokuja 4 A 3; 02200 Espoo), kuten myös johtokunnan kolme muuta jäsentä; vantaalaisia johtokunnassa on kolme.

Sakkola-Seuran tilaisuuksissa on ollut osallistujina jäseniä esim. Kaajanin ja Oulun seudulta, Pohjois-Savosta, Hämeestä, Ruotsista ym.

ym. ym. Ketään ei yhdistä nykyinen paikkakuntalaisuus, vaan nimenomaan sakkolalaisuus, jollain tavalla kiinnostuksen tai harrastuksen kohteena. Tällä perusteella Sakkola-Seura r.y:n jäseneksi voi liittyä kuka hyvänsä Suomen kansalainen (jäsenmaksu on 40 mk/vuodessa). Uudet jäsenet ovat lämpimästi tervetulleita.

Aulis Airo

Sakkola-Seura r.y:n varapuheenjohtaja, Suomenlinna

SEURAAVA SUVANNON SEUTU, NUMERO 3, ILMESTYY ÄITIENPÄIVÄN AIKOIHIIN TOUKOKUUSSA. AINEISTO TOIMITUKSEEN VIIMEISTÄÄN 15. 4. 1994 MENNESSÄ.

Iloisissa laskiaistunnelmissa Virkki-Käsityömuuseumissa

Oli lunta ja pakkasta, kun vietettiin leikkivää laskiaista Virkki-Käsityömuuseumissa lauantaina 12. 2. 94.

Aamuyhdeltätoista alkaen tarjoiltiin maukasta hernekeittoa ja kahvia herkullisten laskiaispullien kera.

Ohjelmallinen laskiaistapahtuma alkoi kello 15.

Perinnetoimikunnan puheenjohtaja Anja Lehtinen avasi tilaisuuden. Hän kertoi laskiaiseen liittyvistä tapaperinteistä ja siitä, miksi laskiainen — naisten työjuhla — yhdistettiin pellavaan. Pellavan kehruut aloitettiin 29. 9. viranomaisten antamalla luvalla. Rukit surisivat tuuissa aamusta iltaan ja illasta aamuun talon naisten päivittäisen työajan venyessä 20-tuntiseksi. Kehraaminen päättyi laskiaisena. Merkiksi siitä rukin lavalla lasketeltiin mäkeä. Mukana olivat niin lapset kuin aikuisetkin. Naimisissa olevat laskettelivat partnerin kanssa, vanhatpiiat ja -pojat yksinään. Vauhtiin päästyään kaikki laskijat huusivat: ”Meil’ pitkii pellavii” lisäten usein ”naapuril tappuroi”.

Laulettiin yhteisesti ”Rati, riti ralla...”, jonka säesti pianolla opiskeleja Maria Suokas. Hän säesti myös kaikki muutkin laulut tässä tilaisuudessa.

Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki toivotti läsnäolijat tervetulleeksi. Mukana olivat myös eestiläiset vieraat, kaksi nuorta rouvaa Viron Saarimaalta, Ulvi Mägi ja Heljo Albert.

Puhuessaan laskiaisperinteestä Tyyne-Kerttu Virkki mainitsi mm.: — Laskiaisena iloitaan ja rentoudutaan pitkän aherruksen jälkeen, mutta heti sen jälkeen alkaa ortodoksinen paasto, joka päättyy pääsiäisenä.

Hän muisteli lämpimästi lapsuutensa ja nuoruutensa laskiaisia. Erityisesti tällä kerralla hänellä oli mielessään 30-luvun alussa tehty las-

Nykyinen presidentti Martti Ahtisaari osallistui 1986 Virkki-käsityömuuseon perinnetapahtumaan Sana ja Sävel. Eeva ja Martti Ahtisaari Tyyne-Kerttu Virkin (keskellä) seurassa.

Sakkolan hovissa pidettiin opettaja Martta Valkosen ja maanviljelijä Väinö Karosen häät 5. 8. 1930.

Väinö Karosen tila Vuoksela 1930, Kuninkaanristin kylässä.

kiaisajo Sakkolasta Vuokselaan, Väinö Karosen tilalle, joka oli esimerkiksi suosittu retkeilyjen ja opintomatkojen kohde. Emännöyttä siellä hoiti Tyyne-Kertun serkku, nuori kansakoulunopettaja Martta Karonen, o.s. Valkonen. Virkin nuorten lisäksi matkalla oli mukana myös Oi-va Ahtisaari ent. Adolfssen, Tyyne-Kertun isän omistaman sahan hoitajan poika. Tämä laskiaisajo oli erittäin merkittävä siitä syystä, että Oi-va Ahtisaari näki ensimmäisen kerran tulevan puolisonsa, Tyyne Karosen. Heidät vihittiin Vuokselan kirkossa juhannuksena 1934. Esikoispoika Martti syntyi Viipurissa v. 1937. Hän on nyt Suomen uusi Tasavallan Presidentti.

Maisteri Raija Vesterinen kertoi laskiaisen perinneruista, hernekeitosta ja laskiaispullista, jotka molemmat ovat meillä ruotsalaista lainaa. Ruotsissa syötiin laskiaispullia jo 1600-luvulla, mutta meillä ne yleistyivät, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, vasta kun täällä alettiin lukea Ruotsissa ilmestynyttä Kajsa Wargin keittokirjaa. Vaikka monet suomalaiset kondiittorit leipoivat 1800-luvun puolivälissä asiakkailleen laskiaispullia, niissä säilyi pitkään porvarillinen, jopa ylellinen leima. Kajsan laskiaispullia leivottiin vain varakkaissa perheissä, sillä niihin käytettiin paljon kermää ja kananmunia, paljon hienonnettua mantelia ja sokeria, runsaasti sulatettua voita y.m. Pian Kajsan pullien jälkeen reseptit yksinkertaistuivat ja raaka-aineet kävivät halvemmiksi, ja niin laskiaispullista tuli koko kansan herkkua.

Rouva Irja Liuksiala kertoi Porvoon naisopistosta, jota hän oli käynyt 67 vuotta sitten, Porvoo oli silloin kahdeksantuhansine asukkaaneen ja puutaloineen idylli. — Naisopisto on valitettavasti lopetettu jo 20 vuotta sitten, jolloin samaan rakennukseen tuli matkailualan oppilaitos ja ravintola Iris. Muistona Naisopistosta toimii Naisopiston Ystävät r.y.,

joka täytti v. 1993 40 vuotta, sanoi Irja Liuksiala. Juhlavuoden kunniaksi hän ideoi kortin, jonka kääntöpuolella on juhlasalin seinällä vielä nykyin oleva lause: Rakkautta anna, anna aina vaan, päivänpaiste saapi syömet aukeamaan.

Varatuomari, taidemaalari Lempi Hartikka puhui rentoutuksesta, josta hän antoi myös käytännön harjoitusta leikittämällä ja laulattamalla meitä kaikkia. Täytyy sanoa, että se virkisti todella.

Lempi Hartikka monipuolisena taiteenharrastajana lausui meille myös V. A. Koskenniemen kauniin runoa ”Maria”.

Katselimme ennen poistumistamme esillä olevaa käsityön oppimateriaalin näyttelyä.

Aili Tuhkanen

Sakkola löytyy Karjalohjaltakin

Uuden presidenttimme Martti Ahtisaaren suku on vaikuttanut Sakkolassa. Presidentin nykyinen kesämökki on lehtitietojen mukaan Karjalohjalla.

Ja mitä löysikään Anni Purontaa karjalohjalaiselta kartalta: Sakkolan. — Tuskin Ahtisaaren paikka, mutta hauska sattuma silti...

Muistot palaa

Seison Kirvesmäellä kotipihalla. On talvinen kova pakkas päivä. Harakat siinä navetan katolla räkättävät ja tappelevat keskenään, pinomaalta kuuluu isän sahan ääni ja suksen latu lähtee aidan kulmalta Suvannon rantaa kohti. Polku kiemurtelee saunan kupeelta metsän reunaa pitkin, Paukun taloa kohti. On siihen omia aikojaan muodostunut.

Noin niin kuin naapurien kesken. Kylmyys puistattaa, vaan en lähde sisälle. Tämä ympäristö on nyt tutuna sieluni silmien edessä. Alkaa kuulua askelten ääntä, ja jään kuuntelemaan... Sieltähän tulee Helena vesiämpäri kädessä, ja paksu villapaita lujasti napitettuna yllään. Menemme yhdessä kaivolle ja Helena nostaa vettä, joka kaataessa ämpäriin sädehtii kuin kristalli. Äiti seisoo rappula ja sanoo, tule sisälle lämmittelemään naapuri, ja niin mennään tupaan.

Äiti on vetänyt hiilloksen uunista ja vesi kiehuu hiilloksen päällä katilassa. Ja äiti sanoo, nyt hillon kahvit huhmaassa, laita kupit pöytään, niin kyllä naapurin syvän lämpiyttä, ja jaksaa tallustaa kotiin vesiämpärin kanssa!

Isä huudetaan pinomaalta kahville ja juotuaan kahvin hän ottaa ylhyllyltä kanteleen ja soittaa. Mun kanteleeni kauniimmin Taivaassa keran soi. Ja kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu, Saimaan rannalla ruikutaa.

Helena ottaa vesiämpärin ja lähtee. Ja minä laitan sukset jalkaan ja hiihdän alas rantapengertä Suvannon jälle!

Rakas muistojen Kirvesmäki. Olitahan Mannerheimin linja, Kyynel tässä muistollesi vierähtää, Kirvesmäen sotasankarit, nuoruuden ystävät. Siunaten teidät muistan!

Kirvesmäen tyttö

Samppa-hiihdot Lempäälässä 12.–13. 3.

Palkintona elävät Sakkolan rotuporsaat

Hiihtoguru Samppa Viskari nimeä kantavissa Samppa-hiihdoissa on kossoltti sakkolalaista leimaa. Samppa Viskarin itsensä ohella Sakkolaan vievät monen järjestäjän ja osallistujien sukujuuret.

Samppahiihtojen erikoisuutena on se, että sekä kilpa- että kuntohiihtäjien kesken arvotaan palkintona elävä porsas. Porsaat eivät ole enää kuululta porsaskauppias Naskalilta, mutta Sakkolan rotuporsaita kuitenkin. Ne nimittäin tulevat Vesilahdelta, Valkosen sikalasta. Ellei halua elävää porsasta ja lävää autotalliin, voi valita posliiniporsaan ja porsaallisen rahaa ruskeassa kirjekurossa.

Iloinen Sakkolan porsas näkyy muussakin. Parimetrinen styroksista, lasikuidusta ja maalista koottu sika koristaa jo perinteeksi tulleet taval- la kisapaikkaa maskottina. Ja tietenkin porsas komeilee kisojen mitaleissa.

— Oikean rotuporsaan tuntee siitä, että sen kärsä kaartuu ylöspäin kuten tuolla maskotilla, opastaa Samppa Viskari.

Sakkolan hiihdon suuria nimiä ovat Aukusti Kiuru ja Oskari Rouvinen. Myös Eino Olkinuora edusti muutaman vuoden Sakkolan Jäntevää. Vanhemmilta ajoilta kerrotaan, että Arvi Kuismalla olisi ollut järven jäälle jäädytetyllä ladulla hiihdetty ME-aika. Niiltä vuosilta kun sellaisia noteerattiin.

Samppa Viskari ei ehtinyt hiihtämään Jäntevän riveissä, mutta hiihti kilpaa myöhemmin. Hän lopetti 1964, osallistuttuaan 20 kertaa Hämeen viestiin. Sampan nimi on opittu liittämään seuroihin Oriveden Ponsi ja Kaitajärven Sivakka. Itse Samppa-hiihto alkoi kolmetoista vuotta sitten matkahiihtona Orivedeltä Teiskon Maisansaloon.

Syy siihen, että Samppa-hiihto on muotoaan muuttaneena kotiutunut Lempäälän Kisan järjestettäväksi, löytyy Kisan hiihtojaoston nimistä. Niistä ainakin Turkinen, Kuisma, Lemmetti ja Holtinen viittaavat Sakkolaan. Samppa-hiihdoista on tullut Kisan hiihtojaoston vuotuinen päätapaus.

Hiihtojen toisena taustavoimana on Suvanto-säätiö.

Vuoden 1994 Samppa-hiihtoihin osallistui 170 kilpahiihtäjää ja 150 kuntohiihtäjää. Tulos on erinomainen, sillä keli oli raskas vesikeli ja monet kuntohiihtäjät säikkyivät harmaata säätä. Samppa-hiihdon osallistumismäärä on noussut vuosi vuodelta, vaikka maaliskuun alkuun sijoittuvat hiihdot ovat nykyään uhkapelejä lumen kanssa.

Hiihdon isä vaikutti tyytyväiseltä järjestelyihin ja kehui mm. kisoja kuuluttanutta Hannu Turkista: — Harvoin saa kuunnella näin hyvää kuulutusta kuin täällä.

Lauantain kilpahiihtopäivänä ratkottiin samalla kestävyysmatkojen Hämeen piirin mestaruudet. Kilpailu oli yleisön mieleen, sillä hiihtäjät lähetettiin matkaan yhteislähdön, haulikon laukauksella. Yleisen sarjan 50 kilometrillä seitsemän miehen letka oli koossa vielä 42 kilometrin kohdalla. Jännittävä kilpa ratkesi vasta viimeisen puolen kilometrin matkalla kun Tampereen Pyrinön Pauli Heinimaa kiskoi parinkymmenen metrin eron Toijalan Vauhdin Hannu Riipiseen.

Hyväkuntoinenkin kilpahiihtäjä on raskaalla kelillä ja vaativassa maastossa niin lujilla, että viimeisillä kilometreillä ladulla pysyminenkin oli saavutus. 50 kilometriä ei kilpavauhdilla hiihdä loppuun, jos yksikin juottopullo jää juomatta.

Lempäälän Innin hiihtomaastot sivuavat Sakkolaa, vaikka täytyy olla sakkolalaista juurta sen tietäkkeeseen. 7,5 km latu kulkee 100 metrin päästä Koirasen Einon talosta ja sivuaa samalta etäisyydeltä Pitkäs-Lassi-vainaan mullihakaa. Jos Innin hiihtomajan ympärille piirretään harpilla kahden kilometrin säde, osuu sen piiriin Koivistonjärveltä mm. Riikokset ja Kuismat. Jos piirämme samanlaisen kehän ladun toiseen päähän Lastusten kallioille, osuu sen sisään taloja, joissa on kasvanut Kuismien ja Holttien, Suikkasten, Naskaleiden ja Lemmettien nuorta polvea.

Eniten näille laduille lieenee hiekeä vuodattanut mestariluokan hiihtäjä Manne Kuisma, joka on harjoitellut ja kuntoillut juuri tässä maastossa 50 talven ajan.

Käydäänpä ladulle! Majalta nousu ylös kiveä kiertäen kankaalle, loivaa myötälästä ja vastamaata nuoresa männikössä kunnes latu heittää pariin törmälaskuun, sitten työnnellään alamaata kaarrellen kunnes vauhdikkaalla neulansilmälaskulla puikataan Lastusten kartanon pakettipellolle. Siitä uusin voimin jyrkkään haarakäyntinuousuun, joka maksaa palkkansa suoranaisena syöksymäkenä. Taas haarakäyntinuousuun, joka taitetaan vauhdikkaalla laskulla vanhoihin torppariajan metsäteihin. Sitteen seuraa loivaa nousua miltei kilometrin Varpeen männikön laelle, josta lasketaan miltei kilometri kolmena ryppynä. Keskimäinen ryppy on jääkelillä hurja lasku, joka antaa oudolle tunteen painumisesta maan sisään. Latu kääntyy nyt kipuamaan kohti ampumarataa, jonka sivutse saadaan lasketella neljännen kerran kunnolla. Silmäys Ahtialanjärven jäälle, ja rytmillä soramontun reuna-

tietä kiihten kohti entistä Innin kansakoulua. Mutta jälleen latu yllättää: kierrytkin metsään päin ja vaikeahkolla kaarrelaskulla ajatkin itsesi puolen kilometrin hivuttavaan hiihtonousuun. Vasta sieltä, keuhkojen pihistessä latu armahtaa ja voit lasketella leveää uraa hiihtomajan pihkaan.

Sunnuntaina kisoille antoi väriä it-

se Pitkä-Jussi Juha Mieto, joka osoitautui olevan supliikkimiehenä karjalaista tasoa. Juha Mieto teki hiihdoista monelle mielinjäävän jakamalla kuntohihtäjille arvotut voitot.

Samppa Viskari ja Juha Mieto tuntevat toisensa jo vuosikymmenten takaa. Innsbruckin talviolympialaisissa kaveruus oli tosin katkolla. Muisteluksen voi kertoa tässäkin yhteydessä, koska Samppa on kertonut sen julkisesti muualla.

Ennen starttia vallitsi voiteluhuoneessa odottavan jännittynyt tunnelma. Voiteluryhmään kuulunut Samppa yritti keventää tunnelmaa iskemällä juttua puhalluslamppu kädessään. Silloin hiiltivätkin sekä suksi, että Jussi. Mutta lopputuloksena jupakasta miesten ystävyys vain parani.

Juha Kuisma

Unohda ikävät hetket

Unohda pilviset päivät, mutta älä aurinkoisia tunteja. Unohda hetket ikävät, mutta älä hetkiä voitettuja.

Unohda virheet, joita ei voi korjata, mutta älä erehdysten tuomaa oppia. Unohda epäonne, joka täytyy kohdata, mutta älä aikaa, jolloin onni alkoi potkia.

Unohda päivät, jotka olet ollut yksin, mutta älä kohtaamaasi hymyilevää kulkijaa. Unohda suunnitelmat, jotka eivät toimineet, mutta älä koskaan unohda kantaa mielessäsi unelmaa.

Marja Laiho

SAKKOLAN JUHLAT

1994 LEMPÄÄLÄSSÄ

Kaksipäiväiset
pitäjäjuhlat
vietetään
6.—7. 8. 94.

TERVETULOA
iloisiin juhliin
LEMPÄÄLÄÄN!

Lempäälän Karjalaiset ja
Haparaisten nuorisoseura

VIRKKI-KÄSITYÖMUSEON

PERINNE-
TAPAHTUMAT 1994

Pe 7. 1. Klo 18 Kuusenkaristajaiset
La 12. 2. Klo 15 Leikkivää laskiaista
La 26. 3. Klo 15 Virpojaiset
La 23. 4. Klo 15 Kevät keikkuen tulevi
La 17. 9. Klo 11—15 Kiviniemen markkinat
Klo 15 Nimipäiväperinne
La 29. 10. Klo 15 Sana ja Sävel
La 26. 11. Klo 18 Kuusenkoristajaiset

Opetusohjelmassa: Kehräminen
Karjalaisen neulekintaan teko
Virpovitsojen teko
Käspaikat

Merikannontie 3, 00260 HELSINKI P. (90) 497766

Valmistuneita

Kati Häkkinen valmistui 25. 1. 1994 diplomi-insinööriksi Teknillisestä korkeakoulusta.

Äiti Meeri Häkkinen (os. Jyräs), syntynyt Hovinkylä, Sakkola. Äidin-äiti Sirkka Jyräs (os. Anttonen), syntynyt Raudunkylä, Rautu.

Karjalaisperinne seilaamassa

Tammikuulla seilasi Suomi—Ruotsi väliä laivallinen karjalaista kulttuuria. Karjala-viikkoja vietettiin Vikingin Rosella-laivalla, yhteistyössä laivayhtiön ja Karjalaisseurojen Varsinais-Suomen piirin kanssa.

Mukana matkassa oli liiton vuoden teema Perhe ja suku Karjalassa. Karjalaisuutta esiteltiin erilaisin näytelyin, työnäytöksin ja karjalaisen ruokapöydän voimin.

Kanteleen soittaja Valentina Petroskoista, takana kukkopillien tekijä.

— Ruokat olivat oikein maittavia, muun muassa lanttupiirakka oli hyvää, kiittelee risteilyllä piipahtanut sakkolalainen Esko Kallinen, joka piti Karjalaviikkoja laivalla yhtenä hyvänä työmuotona tuoda karjalaista kulttuuria suuren yleisön eteen.

Varsinais-Suomen karjalaispiirin puheenjohtaja Raimo Hörkkö (vas.) oli yhtenä mukana järjestämässä Karjala-viikkoja laivalle.

Virolaista onnitellen

Valtioneuvos Johannes Virolainen täytti 80 vuotta, ja agronomi, toimitaja Kyllikki Virolainen 70 vuotta. Onnittelijoitten määrä kertoi jo sen, että ei ole tavallisten kansalaisten syntymäpäivät. Niin pitkä on valtioneuvos Virolaisen julkinen taival Viipurin laitamilta Vironperälle ja siihen mahtuu monta käden kiittäjää.

Ja niitä oli!! Onnittelijoitten joukossa mm. Virkki-Käsityömuuseon edustajina käsityöneuvos Tyne-Kerttu Virkki ja perinnetoimikunnan vetäjä ja Töölö-Seuran puheenjohtaja

Anja Lehtinen.

Vironperällä vallitsi aito karjalainen tunnelma, ”kylhä tän mahtuu”, sano pääsankari. Talo pursui vieraita joka puolelta. Paljon on vettä virrannut sen jälkeen, kun karjalainen maalaispoika aloitti kiertokoulun ylä-Sommeen kansakoulussa. Agromina kierrellessä Karjalan kannasta ei vielä osannut arvata, miten paljon joutuu antamaan itseään ennenkuin Karjalan heimo on asetettu uusille asuinsijoille.

Tähän kaikkeen oli valmistunut Johannes Virolainen ja hänestä tuli meidän kaikkien tuntema Vironperän isäntä. Niin pitkä taival Suomen historiassa poliitikkona ja kuuntelijana, osallistujana. Valtioneuvos Virolai-

sesta on opiksi monelle sukupolvelle. Esimerkillisellä tavalla hän on luotsannut venhettä niin Arkadian mäellä kuin karjalaisten keskuudessa koko Suomen alueella.

Mikähän lienee salaisuus että voimavaroja on siunautunut näinpitkään.

Onnittelut olivat elämäntyöstään ansainneet Kyllikki ja Johannes Virolainen.

Onnittelut ja terveyttä heille eteenpäin, että saamme lukea ne muistelmat.

Juhlia seurasi

Karjalaistyttö Räisälästä

Viskarit sukukokouksessa

Viskarin suvun 12. sukukokous pidettiin Lempäälässä 4. 10. 1993. Sukukokous aloitettiin jumalanpalveluksella Lempäälän kirkossa. Jumalanpalveluksen jälkeen laskettiin kukkalaite Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Puheen muistomerkillä piti Heimo Viskari.

Varsinainen sukukokous aloitettiin lounaalla. Tilaisuuteen oli saapunut eri sukuhaarojen edustajia ympäri Suomea ja aina Ruotsista saakka. Kokoukseen osallistui 72 suvun jäsentä.

Kokouksen avasi sukuseuran esimies Heimo Viskari ja sihteerinä toimi Reima Viskari.

Kokous käsitteli sukututkimuksen tämänhetkistä tilannetta. Viime kokouksessa päätettiin, että pitäisi saada selville yhteydet Antrean ja Jääsen Viskarien sukuihin. Tästä ei ole saatu aivan pitävää selvitystä, mutta Karjalan Liiton sukututkija Heljä Pullin mukaan näillä suvuilla on yhteyksiä. Päätettiin jatkaa tätä sukuseelvitystä edelleen.

Seuraava sukukokous ja toiminta

Sukukokous 1995 päätettiin pitää Mikkelinpäivänä Orivedellä. Nuorten suvun jäsenten taholta tuotiin esitys toiminnan jatkamiseksi, että perustetaan nuorten toimikunta, jokaisesta

Viskareita sukukokouksessaan. Oikealla suvun edellinen esimies Heimo Viskari, vasemmalla uusi Reima Viskari.

sukuhaarasta valitaan edustaja tähän toimikuntaan. Esitys sai suopean vastaanoton ja edelleen kehitys jätettiin suvun esimiehen tehtäväksi. Myöskin annettiin esimiehen tehtäväksi suunnitella kotiseutumatkoja Karjalaan.

Esimies vaihtui

Suvun esimieheksi kokouksessa valittiin seuraavaksi kaudeksi Reima Viskari Tampereelta.

Heimo Viskari kiitti suvun jäseniä osanotosta sukuseuran toimintaan ja toivotti uuden esimiehen tervetulleeksi suvun johtoon. Nyt valittu uusi sukuseuran esimies on nuorempaa polvea Viskareita. Hän toivotti Orivedelle seuraavaan sukukokoukseen ja samoin kiitti luottamuksesta.

Suvun jäsenet esittivät kokouksen aikana ohjelmaa. Kokouksen päätteeksi laulettiin Karjalaisten laulu.

Heimo Viskari

Koira-rotko

Elettiin jatkosodan aikaa siellä Karjalassa. Kylässämme asui Kaisamuori poikansa perheen luona. Kaisa oli hyvin suora tuumainen ja rohkea puhetyyliltään.

Kaisa-muorille tuli asiaa kansanhuoltotoimistoon, joka oli jossain Sakkolan kirkon seutuvilla. Olihan

sinne matkaa meidän Valkjärven kylältä. Äijäni olisi varmaan sanonut, että kymmenen vaikka kuinka pitkää kilometriä.

Näin Kaisa, muori itse kertoi matkastaan. Hän oli asiansa toimittanut ja oli kotimatalla, kun kohdalle pysähtyi henkilöauto. Autossa oli kaksi sotaherraa. Kuljettajan vierellä istunut mies tuli ulos, aukaisi takaoven ja pyysi Kaisaa kyytiin. Kaisa katsoi ovelta, siellä oli suuri koira.

”Mää itse sen koira-rotkon syötäväksi. Mie en mää”.

Mitä hyö lie mongertaneet keskenään, mutta sitten mies meni koiran viereen takapenkille ja Kaisa pääsi kuljettajan viereen. Ja näin Kaisa pääsi auton kyydissä lähelle kotiaan.

Kävi tässäkin vanha sanonta toteen. Rohkea rokan syö. Kaino ei saa kaaliakaan.

Taimi Finni

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tupaan. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh. (932) 64 506, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. (934) 76 021, Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen, Lempäälä. Punkalaitumella kirjoja myy Eino Kuisma, puh. (923) 74 346.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. (931) 751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

Kaikki sähköasiat voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — PUH. (931) 739 541

PITO-KALAASI KY

JUHLA- JA MERKKIPÄIVÄPALVELU

AILA JA KATI HEIKKILÄ puh. 433 902

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!
JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

— — —
AILA HEIKKILÄ Saarenkärjenk. 1 B
33300 TAMPERE puh. 433 902

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

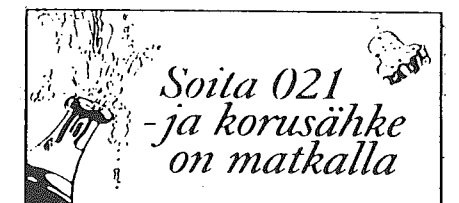
PUH. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435
Autopuh. 949 239 535

**Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita**

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1994 8 kertaa vuodessa

Tilaushinta
70 mk vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk, palsta mm

Toimituksen ja konttorin osoite
Rautasema 37550 Moisio
Puhelin (931) 3748 448 iltaisin

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
TSOP
37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955.

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku